

# HENKILÖKOHTAISTEN AVUSTAJIEN VALTAKUNNALLINEN TYÖEHTOSOPIMUS

1.5.2025-30.4.2028

Laura Tuominen ja Pinja Lumitsalo / JHL

# HENKILÖKOHTAISTEN AVUSTAJIEN VALTAKUNNALLINEN TYÖEHTOSOPIMUS (HETA- TES)

- Noudatetaan Heta - henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto ry:n (Heta-liitto) varsinaisena jäsenenä olevien **luonnollisten** henkilöiden työntekijöiden työsuhteissa.
- Soveltamisen edellytyksenä on, että Hetan varsinainen jäsen toimii **itse tai vammaisen henkilön puolesta** tämän henkilökohtaisen avustajan työnantajana. (=työnantajamalli)
  - Ei sovelleta oikeushenkilöiden palveluksessa oleviin eikä henkilökohtaisen avun palveluita tuottavien yksityisten elinkeinonharjoittajien palveluksessa oleviin avustajiin.

# HETA-TES: TAUSTAA

- Sopimusosapuolet JHL ja Heta-liitto (Henkilökohtaisten avustajien työnantajien liitto)
- Työehtosopimus normaalisitova
  - Noudatetaan, mikäli työnantaja kuuluu Heta-liittoon
  - Yhdellä työnantajalla voi olla jopa kymmenen työntekijää
  - Työehtosopimuksen piirissä vuosittain noin 10 000 työntekijää (lähde: Oima Oy)
- Työnantajamallilla työllistyy kokonaisuudessaan yli 20 000 henkilökohtaista avustajaa
- Työntekijöiden vaihtuvuus alalla suurta, työsuhteet pääsääntöisesti lyhyitä

# HETA-TES: SOPIMUSKAUSI JA PALKANKOROTUKSET

# SOPIMUSKAUSI

- Työehtosopimus on voimassa **1.5.2025–30.4.2028**.
- Heta-liitto ja JHL tarkastelevat tammikuun 2027 aikana yhdessä alan kokonaistilannetta ja taloudellisia näkymiä. Kummallakin osapuolella on tarkastelun jälkeen **mahdollisuus irtisanoa työehtosopimus päättymään 30.4.2027**. Irtisanomista koskeva ilmoitus on toimitettava kirjallisesti viimeistään 28.2.2027 toiselle sopijaosapuolelle.

# PALKANKOROTUKSET TUNTIPALKKOKIIN

- Taulukkopalkkojen korotukset 1.7.2025
  - Palkkaryhmä A: 0,38 euroa
  - Palkkaryhmä B1, B2 ja C: 0,34 euroa
- Taulukkopalkkojen korotukset 1.7.2026
  - Kaikissa palkkaryhmissä 0,34 euroa
- Taulukkopalkkojen korotukset 1.7.2027
  - Kaikissa palkkaryhmissä 0,33 euroa
- Taulukkopalkkojen korotukset kokonaisuudessaan 1.7.2027 mennessä
  - Palkkaryhmä A: 1,05 euroa
  - Palkkaryhmä B1, B2 ja C: 1,01 euroa

# LISÄYKSIÄ JA TÄSMENNYKSIÄ PALKKARYHMITTELYYN

- Täsmennyksiä palkkaryhmä B2:n lääkkeiden itsenäistä jakamista koskevaan määritelmään sekä palkkaryhmä C:n vaativien kommunikaatiomenetelmien käytön määritelmiin
- Palkkaryhmä B2:een lisätty hengityksen toimivuudessa avustamisen työtehtäväkokonaisuuteen myös **yskityslaitteen** käyttö
- Muutokset voimaan 1.7.2025

# PALKANKOROTUKSISTA MUUTA

- Palkankorotukset lähtökohtaisesti taulukkopalkkojen korotuksiin, sillä poikkeamia taulukkopalkkoista hyvin vähän
- Sopimuskauden päättyessä alin taulukkopalkka ilman kokemuslisiä palkkaryhmässä A (muu Suomi) on **13,56 euroa**, palkkaryhmässä C (muu Suomi) **15,06 euroa**.
- Mikäli työntekijän henkilökohtainen tuntipalkka on taulukkopalkkaa korkeampi, on näissä tilanteissa yleiskorotus vuosittain 1.7. 0,27 euroa.
- **Palkkataulukot ja päivitetty työehtosopimus ovat saatavilla JHL:n verkkosivuilla toukokuun 2025 aikana.**

# MUUTOKSIA KOKEMUSLISIIN JA YÖTYÖKORVAUKSEEN JAKSOTYÖSSÄ

- Yötyökorvaus jaksotyössä 30 % ---> 40 % 1.1.2026 alkaen
- Kokemuslisän muutos kolmiportaiseksi 1,25 % --> 1,70 % --> 2,00 % 1.7.2025 alkaen
  - 1,25 % kokemuslisä vuoden työskentelyn jälkeen
  - 1,70 % kokemuslisä viiden vuoden työskentelyn jälkeen
  - 2,00 % kokemuslisä 11 vuoden työskentelyn jälkeen

# KESKEISIÄ TEKSTIMUUTOKSIA

# 10§ YLITYÖ

- Ylityön korvausten päivittäminen ja tasoittumisjaksoja koskevien kumulatiivisuuksien taulukon poisto.
- Uuden sopimusratkaisun mukaisesti kolmelta (3) ensimmäiseltä ylityötunnilta maksetaan 50 %:lla korotettu palkka. Seuraavilta ylityötunneilta maksetaan 100 %:lla korotettu palkka.

# 17§ POISSAOLOT

- 17.1 **Työntekijä voi omalla ilmoituksellaan olla pois sairaustapauksissa kolme poissaolopäivää.** Työntekijän on viimeistään neljännestä poissaolopäivästä toimitettava työnantajalle terveydenhuollon ammattihenkilön antama selvitys tai lääkärintodistus.
- Työnantajalla on kuitenkin oikeus vaatia työntekijältä terveydenhuollon ammattihenkilön selvitys tai lääkärintodistus jo ensimmäisestä poissaolopäivästä alkaen.
- Lisäksi soveltamisohjeen täydennys: Sairauspoissaoloja koskevat käytännöt, **mukaan lukien omailmoituskäytäntö**, kuuluvat työnantajan työnjohto-oikeuteen. Heta-liitto ja JHL suosittelevat, että jos hyvinvointialueet poikkeavat työnantajan ilmoittamasta tavasta, ne noudattavat vähintään käytäntöjä, jotka ovat yhteensopivia niiden omia työntekijöitä koskevien poissaolokäytäntöjen kanssa
- 17.3 Tilapäisen hoitovapaan yläikärajan nosto 10 -> 12 ikävuoteen.
  - Jatkossa palkallinen poissaolo ei voi jatkua kolmea kalenteripäivää (aiemmin työpäivää) pidempään sairastumisen alusta lukien.
- 17.4 Lyhyet tilapäiset poissaolot
  - Lisätään palkalliseksi poissaoloperusteeksi työpäiväksi sattuva perheenjäsenen kuolem

# 18 § AMMATILLINEN TÄYDENNYSKOULUTUS

- Työntekijällä on oikeus kahteen palkalliseen koulutuspäivään kalenterivuoden aikana. Koulutuksen on oltava työnantajan hyväksymä henkilökohtaisen avustajan työhön liittyvä tai ammattitaitoa kehittävä koulutus. **Näitä voivat olla esimerkiksi ensiaputaitoja, apuvälineiden käyttöä tai ergonomian parantamista kehittävät koulutukset.**

# TÄSMENNYS ARKIPYHIÄ KOSKEVAAN KIRJAUKSEEN (9 §)

- Arkipyhä, joka on yhtä aikaa työntekijän sairauslomapäivän tai sovitun palkallisen tai palkattoman vapaapäivän kanssa, ei oikeuta arkipyhäkorvaukseen tai saamaan vastaavaa palkallista vapaapäivää muuna ajankohtana.
  - Soveltamisohje: Työehtosopimuksen mukainen arkipyhä ei kuitenkaan kuluta vuosilomapäivää. **Vaikka arkipyhä jäisi työntekijän vuosiloman sisälle, se on työntekijälle palkallinen vapaapäivä.**
- Arkipyhän ja työntekijän vapaapäivän yhtäaikaaisuutta koskevat 9 §:n muutokset tulevat voimaan 1.6.2025. Tähän asti noudatetaan HetaTESin 1.10.2023–30.4.2025 9 §:n määräyksen sanamuotoa.

## 13.3 § MUUT KORVAUKSET

- Soveltamisohje: Jos työntekijän työtehtäviin kuuluu hänen omistamallaan tai hallitsemallaan autolla ajamista, asiasta on suositeltavaa sopia kirjallisesti.
- Sopimuksessa kannattaa sopia siitä, miten oman auton käytöstä aiheutuneet kulut korvataan työntekijälle. Avustajan oman auton käyttöön työtehtävien hoitamisessa tulisi käyttää harkintaa. Sopiminen on suositeltavaa myös siinä tapauksessa, että työntekijä ajaa työnantajan autoa.
- Auton omistajan on hyvä varmistaa liikennevakuutuksensa kattavuus vakuutusyhtiöstä. On tärkeää, että sekä työnantaja että työntekijä perehtyvät etukäteen siihen, miten mahdolliset liikennevahingot korvataan.

# SOVELTAMISOHJE POIKKEUKSELLISIIN LOMAUTUSILMOITUSAIKOIHIN

- Soveltamisohje työnantajan sijaisesta tilanteisiin, joissa sovelletaan TES:n 5.2 § mahdollistamaa **poikkeuksellista** lyhyemmän lomautusilmoitusajan käytäntöä työnantajan joutuessa äkillisesti sairaalaan tai kuntoutusjaksolle:
  - Heta-liitto ja JHL suosittelevat sopimista kirjallisesti siitä, kenellä on työnantajan lisäksi lomautusoikeus, jos työnantaja on estynyt lomauttamasta työntekijää esimerkiksi sairaalaan joutumisen vuoksi. Asiasta voi sopia esimerkiksi työsopimuksessa.

## 14.2 § VUOSILOMAPALKKA

- Työntekijällä on oikeus saada vuosiloman ajalta säännönmukainen tai keskimääräinen palkkansa vuosilomalain säännösten mukaisesti.
- Vuosilomapalkka maksetaan työsuhteessa tavanmukaisesti noudatettavana palkanmaksupäivänä. Työntekijällä on halutessaan oikeus saada vuosilomapalkka maksetuksi siten kuin vuosilomalaissa säädetään.
- Pyyntö on esitettävä viimeistään kuukautta ennen loman alkua. Vuosilomapalkan maksamista koskevaa määräystä sovelletaan lomiin tai loman osiin, jotka alkavat aikaisintaan 1.1.2026.

# TYÖRYHMÄT

# 1. JATKOKAUSI SAIRAUSAJAN PALKAN TYÖRYHMÄLLE

- Työryhmän tehtävänä on selvittää mm. seuraavia aiheita: Kelan sijaismaksajille tarkoitettujen käytäntöjen kehittäminen alalle sopiviksi ja tarvittavien lainsäädännöllisten muutosten edistäminen sairausvakuutuslakiin, sairauspoissaoloista saatava tilastotieto ja sairausajan palkan laajentamisen kustannusvaikutukset.
- Huomioidaan työryhmän vaikuttamistyössä myös muita sijaismaksajuutta koskevia teemoja, sillä vastaavat haasteet koskevat myös muita etuuksia kuin sairauspäivärahoja.

## 2.TYÖHYVINVOINTITYÖRYHMÄ

- Heta-liitto ja JHL tukevat, seuraavat ja arvioivat työhyvinvoinnin ja työolosuhteiden edistymistä. Työryhmä tarkastelee työelämän laadun ja työhyvinvoinnin parantamista sekä yhteistoiminnan ja työsuojelun yhteistoiminnan toimivuutta henkilökohtaisen avun työnantajamallissa. Työryhmän työskentelyssä hyödynnetään muun muassa sidosryhmien ajankohtaista tutkimustietoa.
- Työryhmä edistää sitä, että henkilökohtaisen avun toteuttamisessa on riittävästi tietoa ja valmiuksia laatia paikallisia toimenpiteitä työntekijöiden työhyvinvoinnin edistämiseksi, työssä jaksamisen tukemiseksi ja työurien pidentämiseksi. Työryhmätyöskentelyssä arvioidaan alalle soveltuvien menetelmien, kuten esimerkiksi työnohjauksen mahdollisuuksia työhyvinvoinnin parantamisessa ja etsitään toimintamalleja parantaa työntekijöiden pysyvyyttä alalla sekä työssä jaksamista.

### 3. MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSIA KÄSITTELEVÄ TYÖRYHMÄ

- Työryhmän tarkoituksena on kehittää HetaTES:n nykyisen 13 §:n ateriakorvausmääräyksen tilalle uusi malli sille, miten alalla maksetaan työntekijälle korvausta matkakustannuksista. Osana matkojen korvaamista koskevaa kokonaisuutta työryhmä tarkastelee ja arvioi sekä 13 §:n että 11 §:n määräyksiä.

## 4. HETATES:N 6 §:N JA 8 §:N SISÄLTÖJÄ KEHITTÄVÄ TYÖRYHMÄ

- Työryhmän tarkoituksena on kehittää työaikamääräykset sisältävän 6 §:n rakenne helppolukuisemmaksi, sekä kehittää työaikoja ja työvuoroluettelon antamista koskevia HetaTES:n määräyksiä vastaamaan paremmin alan erilaisia tarpeita.

## 5. PALKKARYHMIÄ KEHITTÄVÄ TYÖRYHMÄ

- Työryhmän tehtävä on arvioida tarvetta HetaTESin 12 §:n mukaisen A-palkkaryhmän tarkemmalle määrittelylle. Työryhmä valmistelee tarvittaessa A-palkkaryhmän tehtävistä esimerkinomaista tehtäväkuvausta. Osana arviointia työryhmä voi tarkastella myös muita HetaTESin palkkaryhmiä ja niiden mahdollisia kehitystarpeita.

# TYÖEHTOSOPIMUSTA SELKIYTETTY

- Työehtosopimuksen tekstiä on selkiytetty ja yksinkertaistettu sopimuskauden aikana toimineessa tekstityöryhmässä. Työryhmätyöskentelyn myötä työehtosopimuksen lauserakenteita on muutettu, kielioppivirheitä korjattu sekä tehty muita luettavuuden parantamiseen ja ylimääräisen toiston vähentämiseen liittyviä muutoksia. Lisäksi tekstityöryhmä on poistanut työehtosopimuksen numeroimattomia väliotsikoita sekä lisännyt työehtosopimuksen alkuun uuden osuuden, jossa määritellään työehtosopimuksessa käytettävät ilmaisut (Määritelmät). Tekstistä on poistettu ylimääräisenä toistona asioita, jotka on määritelty uudessa määritelmäosuudessa. Tekstityöryhmän tekemät muutokset, jotka on viimeistelty TES-neuvottelujen aikana, on lisätty tämän allekirjoituspöytäkirjan liitteeksi.

PALKKATAULUKOT JA PÄIVITETTY TYÖEHTOSOPIMUS OVAT  
SAATAVILLA JHL:N VERKKOSIVUILLA TOUKOKUUN 2025 AIKANA.

TYÖEHTOSOPIMUS KÄÄNNETÄÄN MYÖS RUOTSIKSI JA ENGLANNIKSI.